

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра соціальних структур та соціальних відносин

Розробник: Ольга КУЦЕНКО – доктор соціологічних наук, професор, професор кафедри соціальних структур та соціальних відносин

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри

(Олег МАЗУРИК)

(підпис)

Протокол № 12 від «28» 06 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дизайн прикладного дослідження

для студентів

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 «Соціологія»
освітній рівень магістр
освітня програма «Прикладна соціологія»
вид дисципліни: обов'язкова

Форма навчання	заочна
Навчальний рік	2022/2023
Семестр	0, 1
Кількість кредитів ECTS	8 (3/5)
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладач: професор Ольга КУЦЕНКО

Пролонговано: на 2023/2024 н.р. _____ (_____) «__» ____ 2023р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2022

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол від «29» липня 2022 року №8

Голова науково-методичної комісії

Тетяна ЧЕРВІНСЬКА

1. **Мета дисципліни** – розвинути у студентів методологічну культуру підготовки та проведення дослідження на основі відпрацювання знань та вмінь щодо розробки гарного дизайну прикладного дослідження в галузі соціальних та поведінкових наук.

2. **Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:**

- Базове знання щодо програмування соціологічного дослідження, методів збору та аналізу соціологічних даних
- Вміти презентувати та обговорювати результати досліджень
- Володіти навичками роботи з англійською науковою літературою

3. **Анотація навчальної дисципліни:** Дисципліна спрямована на розвиток методологічної культури соціологів як дослідників та аналітиків. Розв'язання складних задач соціологічного дослідження з його прикладною орієнтацією передбачає загальне розуміння особливостей дослідницького процесу, предмету досліджень в галузі соціології, типів досліджень та відповідної специфіки дослідницьких методологій та методів. На основі ознайомлення з найкращими науковими узагальненнями щодо логіки і методології наукового дослідження, а також технологій розбудови дослідницького дизайну, відпрацьовуються засоби практичної роботи студентів знання про призначення та риси гарного дизайну, його основні типи та концептуальні рамки. Особлива увага приділяється визначенню особливостей та різновидів кількісного та якісного дизайнів прикладного дослідження. Оволодіння дисципліною передбачає виконання студентами індивідуальних та групових дослідницьких завдань проєктно-технологічного характеру, які презентуються, обговорюються та перехресно рецензуються в класі.

4. **Завдання (навчальні цілі):**

- Розвинути методологічну культуру дослідників в галузі соціальних та поведінкових наук.
- Оволодіти знанням про особливості дизайну різних типів прикладних досліджень, про критерії гарного дизайну.
- Навчити розробляти дизайн прикладного дослідження з орієнтацією на тему магістерського проєкту

Вивчення дисципліни сприяє оволодінню наступними **компетентностями:**

- ЗК05. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- СК03. Здатність проєктувати і виконувати соціологічні дослідження, розробляти й обґрунтовувати їхню методологію.

5. **Результати навчання за дисципліною:**

Результат навчання (1. знати; 2. вміння; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Методи викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати методологічні вимоги щодо гарного дизайну дослідження, відмінності кількісного та якісного дизайнів, технології розбудови дизайну прикладного дослідження	Лекції, самостійна робота	Експрес-опитування, усна відповідь, обговорення в класі	20
2.1	Вміти обґрунтовувати вибір дослідницької методології та розробляти відповідний дизайн дослідження	Практичні завдання, самостійна робота	Презентація результатів з обговоренням, перехресне рецензування	20
2.2	Вміти оцінювати ризики процесу дослідження та враховувати їх в розробці дизайну	Практичні завдання, самостійна робота	Презентація та обговорення результатів	20
3.1	Демонструвати вміння працювати в колективі, аргументовано вести дискусію та оцінювати результати інших розробок	Практичні заняття, групова робота	Презентація колективних розробок; участь в обговоренні; перехресне оцінювання	15

4.1	Демонструвати вміння самостійної розробки дизайну прикладного дослідження з врахуванням особливостей його типу та цільового призначення	Самостійна робота, практичні заняття	Презентація та захист розробки дизайну дослідження за темою магістерського проєкту	25

6. **Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання**

Програмні результати навчання	Результати навчання дисципліни				
	1.1	2.1	2.2	3.1	4.1
PR03. Розробляти і реалізовувати соціальні та міждисциплінарні проєкти з урахуванням соціальних, економічних, правових, екологічних та інших аспектів суспільного життя		+	+	+	+
PR04. Застосовувати наукові знання, соціологічні та статистичні методи, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язування складних задач соціології та суміжних галузей знань.	+	+	+		+

7. **Схема формування оцінки.**

7.1 **Форми оцінювання студентів**

Семестрове оцінювання:

Форми роботи	Мінімум балів	Максимум балів	Результати навчання
Усна відповідь, експрес-опитування	3	5	РН 1.1
Практичні самостійні роботи	24	30	РН 2.1, 2.2, 4.1
Перехресне рецензування та оцінювання	3	10	РН 2.1, 3.1
Участь в обговореннях розробок, дискусіях	6	15	РН 1.1., 3.1
Семестровий підсумок	36	60	
Загальний підсумок з врахуванням іспиту для успішного завершення дисципліни	60	100	

Підсумкове оцінювання: іспит – максимум 40 балів, мінімум – 24 бали. На іспиті перевіряються наступні результати навчання: РН 1.1, 2.1, 2.2.

Умови допуску до підсумкового іспиту: підсумковий семестровий бал не нижче 36 на основі виконання перелічених форм семестрової роботи з оцінками не нижче мінімальних за конкретні форми роботи.

Студенти мають обов'язково відпрацювати пропуски лекційних та практичних занять в усній та/або письмовій формі за практичними завданнями.

7.2 **Організація оцінювання:**

1. Усні виступи та експрес-опитування: теми 1-4.
2. Практичні самостійні роботи: теми 2-4.
3. Перехресне рецензування та оцінювання: теми 2-4.
4. Презентація самостійних розробок: теми 2-4.

7.3 **Шкала відповідності оцінок**

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій і практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин		
		лекції	практичні	самостійна робота
Семестр 0				
1	Дизайн дослідження, його призначення та структура	2	-	27
2	Типи досліджень та їх дизайну: принципи, переваги, недоліки	-	-	27
Всього за семестром 0		2	0	54
Семестр 1				
3	Особливості кількісного та якісного дизайнів прикладного дослідження	-	-	46
4	Визначення дослідницького питання, гіпотез та способів їх перевірки	-	2	46
Всього за семестром 1		0	2	92
ВСЬОГО		2	2	146

Загальний обсяг 150 год., в тому числі:

Лекцій – 2 год.

Практичні заняття – 2 год.

Самостійна робота – 146 год.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

- Богдан О. Про соціологію та соціальні дослідження // Що варто знати про соціологію та соціальні дослідження? Посібник-довідник для громадських активістів та всіх зацікавлених / Олена Богдан; консультант-рецензент Володимир Паніотто. - К.: Дух і Літера, 2015. - С. 22-25. http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/7700/Bogdan_SocResearch.pdf?sequence=5&isAllowed=y
- Типи якісних досліджень. Методи збирання даних // Соціологія: Навч. посіб. / За ред. С. О. Макеєва. - 4 -те вид, перероб. і доп. - К.: Т-во «Знання», КОО, 2008. - С. 525-552.
- Babbie, Earl. The practice of social research. 14th Edition, International Edition. Wadsworth, Cengage Learning, 2016.
- Creswell, John W. Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches. 4th edition. Sage publications, 2014. https://www.ucg.ac.me/skladiste/blog_609332/objava_105202/fajlovi/Creswell.pdf
- Vogt, W. Paul, et al. Selecting the right analyses for your data: Quantitative, qualitative, and mixed methods. Guilford Publications, 2014. https://doc.lagout.org/Others/Data%20Mining/Selecting%20the%20Right%20Analyses%20for%20Your%20Data_%20Quantitative%2C%20Qualitative%2C%20and%20Mixed%20Methods%20%5BVogt%2C%20Vogt%2C%20Gardner%20%26%20Haefele%202014-07-02%5D.pdf

Додаткова:

- Гусак Н. Застосування "дослідження в дії" та "дослідження в дії за участі" в соціальній роботі з дітьми та молоддю // Український соціум. – 2015. – №4. – С.23-36.
- Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 260 с. Опитування громадської думки. Посібник для журналістів / Фонд "Демократичні ініціативи" імені Ілька Кучеріва. - Київ, 2012. - 96 с.
- Оценка с привлечением к участию: Методические рекомендации. К: МБФ Международной Альянс по ВИЧ/СПИД в Украине Alliance Ukraine, 2001. - 159 с.

- Паніна Н. В. Технологія соціологічного дослідження: курс лекцій / Наталя Вікторівна Паніна; наук. ред. В. І. Паніотто; НАН України, Інститут соціології, Вища школа соціології. - 2-ге вид., доповнене. - К., 2007.
- Савельєв Ю.Б. Вирішення методологічних і етичних проблем соціологічних досліджень в умовах війни та поляризації суспільства // Український соціум. - 2019, № 4 (71): 172–176. - https://ukr-socium.org.ua/wp-content/uploads/2019/12/172_176_No471_2019_ukr.pdf
- Скокова Л. Г. Аналіз даних у якісному дослідженні // Соціологія: Навч. посіб. / За ред. С. О. Макеєва. - 4-те вид, перероб. і доп. - К.: Т-во «Знання», КОО, 2008. - С. 552 - 566.
- Salkind N. J. (ed.). Encyclopedia of research design. Sage publications, 2010.
- Trochim W., Donnelly J. P., Arora K. Research methods: The essential knowledge base. – Second Edition. – CENAGE Learning, 2016.
- Hilde Tobiccorresponding author1 and Jarl K. Kampen. Research design: the methodology for interdisciplinary research framework // Qual Quant. 2018; 52(3): 1209–1225. - <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5897493/>

10. Додаткові ресурси:

- Українське суспільство: соціологічний моніторинг. Інститут соціології НАН України http://i-soc.com.ua/institute/el_library.php
- Advances in Applied Sociology <http://www.scirp.org/journal/aaasoci/>
- Claybaugh, Zach. Research Guides: Organizing Academic Research Papers: Types of Research Designs. - <https://library.sacredheart.edu/c.php?g=29803&p=185902>
- European Review of Applied Sociology <https://www.degruyter.com/view/j/eras>
- International Journal of Applied Sociology <http://www.sapub.org/journal/aimsandscope.aspx?journalid=1116>
- Journal of Applied Sociology <http://journals.sagepub.com/home/jasa>
- Making personal happiness and wellbeing a goal of public policy \ London School of Economics and Political Sciences <https://www.youtube.com/watch?v=dpA73a9bbuU>
- Monitoring quality of life in Europe https://www.researchgate.net/publication/259257937_Monitoring_quality_of_life_in_Europe
- Quality of life indicators \ Eurostat Statistics Explained. - http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Quality_of_life_indicators
- R.Inglehart Happiness is Different Things to Different People: Subjective Well-being in Global Perspective https://www.youtube.com/watch?v=Y1acwqIIFtY&list=PLUold1t9EA7B_nuU-LHirTtdiF9K4AzI0
- Research Design in Social Data Science — SAGE Campus <https://campus.sagepub.com/research-design-in-social-data-science>
- SAGE Research Methods. Project Planner. <http://methods.sagepub.com/project-planner>
- The European Social Survey (the ESS) <http://europeansocialsurvey.org/>
- Trochim, William M. The Research Methods Knowledge Base, 2nd Edition. <http://www.socialresearchmethods.net/kb/>
- What happiness is? Hedonic or Eudaimonic? \ Навчальне відео на you-tube. - <https://www.youtube.com/watch?v=PdRE6-mJrYY>
- World Happiness Report 2020. - <https://worldhappiness.report/ed/2020/#read>